

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIKADEEMIA

Muusikaosakond

Pärimusmuusika õppekava

Silver Jusilo

Ma käin üles ma käin alla

Loov-praktilise lõputöö teoreetiline osa

Juhendaja: Villu Talsi

Kaitsmisele lubatud.....

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2019

SISUKORD

SISSEJUHATUS

1. MINU SENINE SIDE MUUSIKAGA, ÕPINGUAASTAD, SAADUD KOGEMUSED

2. LÕPUKONTSERDI KONTSEPTSIOON JA ESITATAVAD PALAD

- 2.1 Kui lauba õhta jõudis
- 2.2 Suislepa Polka
- 2.3 Valss Matsoni järele
- 2.4 Ma käin üles ma käin alla
- 2.5 Vormsi leik
- 2.6 Kui mina alles, umpa-umpa
- 2.7 Killuke kevadet
- 2.8 Hetked

3. TÖÖD JA TEGEMISED KONTSERDIKS VALMISTUMISEL

- 3.1 Proovide läbiviimine
- 3.2 Facebooki *eventi* tegemine ning jagamine.
- 3.3 Valgustus ja helindamine

KOKKUVÕTE

KASUTATUD KIRJANDUS JA ALLIKAD

LISAD

- Lisa 1. Diplomikontserdi kava
- Lisa 2. Facebooki *event*
- Lisa 3. Lugude sõnad ja noodistused

SUMMARY

SISSEJUHATUS

Minu nelja aasta pikkune õppetöö Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia muusikaosakonna pärimusmuusika erialal on jõudnud lõpusirgele. Finaaliks on lõpukontsert ja antud töö on kirjalik osa minu loovpraktilisest lõputööst “Ma käin üles ma käin alla”. Annan siin ülevaate minu senisest sidemest muusikaga, õpinguaastatest, saadud kogemustest ning jõudmisest pärimusmuusikani. Kirjalikus töös kirjeldan oma lõpukontserdi kontseptsiooni ja esitamisele tulevaid lugusid. Püüan lahti seletada igat lugu eraldi, selgitada, miks ma just sellised lood valisin.

Oma töös kirjeldan ka kontserdi ettevalmistamise protsessi. Puudutan põgusalt proovide käiku ja koostööd ansambliga, kellega esitan omaloomingulised palad. Kontserdi korraldusliku poole juurde kuuluvad ka kontserdi helindamine ja valgustus. Lisad sisaldavad kontserdi kava ja lugude noodistusi. Töö lõpetan kokkuvõttega eesti ja inglise keeles.

Minu diplomikontsert “Ma käin üles ma käin alla” toimub 24. mail 2019 algusega kell 18.00 Viljandi Pärimusmuusika Aida väikeses saalis. Minuga koos on laval Ardo Kantemus (klahvpillid), Raili Lilleorg (bass), Johannes Eriste (trummid), Marcus Tuul (elektrikitarr).

Avaldan tänu oma erialaõpetajale ja juhendajale Villu Talsile, minuga koos esinevatele muusikutele ja kõigile, kes on mind abistanud selle kontserdi ettevalmistamisel. Ei unusta tänamast ka erialaõpetajaid Kulno Malvat ning Andre Maakerit.

1. MINU SENINE SIDE MUUSIKAGA, ÕPINGUAASTAD, SAADUD KOGEMUSED

Esimesed muusikalised kogemused sain ma juba päris varases eas, umbes nelja aastaselt, kui vanemad panid mulle kodus laulma “Entel Tenteli” kasseti. Sealt on mul siiani meeles palju erinevaid lastelaule. Mäletan veel, kuidas ema mängis kodus akordionit. See tundus massiivselt suur pill olevat. Koolieas sain juba esimesed katsetused laulmisega. Pandi koorilaulu. Seal pidasin ma päris pikalt vastu, vist oma viis aastat. Kuna mind huvitas väga kitarr, siis tuli vanematel idee mind muusikakooli panna. Käisin katsetel Nõmme Muusikakoolis, kus tuli välja, et kitarrerialale ei olnud piisavalt kohti. Ei olnud vist ise ka piisavalt hea mängija. Selle asemel pandi mind mängima akordionit. Kuna kodus niikuinii oli pill olemas, siis oli asi lihtne ning otsustatud. Niisiis olin alates 2006 aastast akordioni eriala õpilane. Algusaastastest ma väga palju ei mäleta, aga lõpuaastad olid väga karmid. Just selle poolest, et üldse ei olnud tahtmist edasi õppida. Ma võitlesin kõvasti, et mitte muusikakoolis õppida. Isegi nii kõvasti, et 2012 aasta kevadel ütlesin oma õpetajale: “Aitab! Enam ma ei tule siia kooli!”, aga õnneks said vanemad ja vanaema minu koolis hoidmisega ikka kuidagimoodi hakkama ning 2014 aastal saigi see kool üle kivide ja kändude lõpetatud.

Jätakuvalt huvitas mind hoopis kitarr. Vahepeal, aastatel 2009-2010, sain ka eraõpetajalt Nõmme Kuluturikeskuses kitarritunde. Seal sain teada esimesed akordid ning hakkasin muusikakooli kõrvalt hoogsasti kitarril õppima. Mäletan, et esimene lugu, mille selgeks sain, oli Jaan Tätte “Ojalaul”. Edasi tuli juba kõik ülejäänud Jaan Tätte loomingust ning ka teised autorid, kelle lugusid kitarril õppida oli tõsine katsumus. Saanud Jaan Tätte mõned lood selgeks, tekkis julgus esitada neid oma kooli muusikatunnis. Nii märkasid ka õpetajad, et mulle väga meeldib kitarril mängida ning laulda. Edasi vallutasin juba kooli lavasid erinevatel kontsertidel ning aktustel.

2014. aasta suve algul sain oma sõbranna käest, kes õppis minuga koos akordionit, teada sellisest laagrist nagu seda on Eesti ETNO. Tema oli seal käinud ning oli lummuses ja vaimustunud. Tema lugu sellest laagrist oli nii kaasahaarav ja põnev, et tegin kindla otsuse, et pean minagi sel aastal sinna jõudma.

“ETNO on rahvusvaheline muusikalaager, kus osalejate endi poolt läbi viidud õpitubades omandatakse kuulmise teel erinevatest maadest pärit muusikapalu. Iga päev õpitakse 3-4 riigi esindajatelt üks lugu või laul, mida hiljem üheskoos seatakse ja kontsertidel ette kantakse. Idee on anda laagris osalevatele noortele muusikutele tükike teiste kultuuride muusikast ning võimalus luua tulevikuks kasulik võrgustik üle maailma. Kogu õpitubade süsteemi ja õppeprotsessi aitavad ellu viia laagri korraldajad, juhendajad ning vabatahtlikud.” (Eesti Etno *s.a.*)

See laager andis mulle aimu, misasi üldse on pärimusmuusika, kuidas seda õpitakse ning kuidas seda esitatakse. Tekitas hämmingut, kuidas loetud päevadega osati panna kokku kõlama erinevad inimesed eri rahvustest, erinevad pillid, erinevad muusikapalad – ja lõpptulemuseks oli uhke muusika. Ja elamus, mille sain mina osalejana ja loodan, et elamuse said ka kontserdi kuulajad. Seal laagris sain teada, et sellist stiili muusikat on võimalik õppida Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias pärimusmuusika erialal. Nüüd oli ka kindel siht, mida peale gümnaasiumi edasi teha. 2015. aastal lõpetasin Tallinna Arte Gümnaasiumi ning sama aasta sügisel olid ka sisseastumiskatsed Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiasse.

Mäletan väga eredalt, kuidas suvi möödus - ainult uurides traditsioonilist muusikat ning kuidas seda esitatakse eesti lõõtsal, sest akordioni peal ei olnud see just suuresti levinud. Lood olin suve peale selgeks saanud ning tulidki suured katsed ülikooli sisseaamiseks. Katsetele läksin väga kindlalt, kuna olin kogu oma kava selgeks õppinud. Kohapeal valmistasid enim raskusi just klaveri peal tehtavad ülesanded. Nendest hoolimata sain hiljem teada, et olingi vastu võetud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiasse pärimusmuusika erialale akordionit õppima. Esimene aasta algas Kulno Malvaga.

“Kulno on aktiivselt tegutsev akordionist, helilooja ja pärimusmuusik. Lisaks sooloprojektile mängib ta erinevates kooslustes: Duo Malva & Priks, Folksell, Hajameelsed Kunznikud, lisaks on ta olnud mitmete tänaseks tuntud ansamblite nagu Svjata Vatra ja Nikns Suns, asutajaliige. Kulno Malva on andnud välja kaks sooloalbumit. Tal on valmimas ka täiesti uus kava, kus lisaks isikupärasele akordionimuusikale ja laulule kuuleb pille nagu sansula, okariina, lokupill ja eesti torupill. Efektide ja looperi abil moodustub sellest üks mõjuv tervik.”

Kulno ütleb enda kohta: “Ma otsin oma soundi (helikeelt) ja nägu, ei taha käia juba käidud teed, vaid tallata ise sisse üks rada oma muusikapõllul, olgu aineseks siis päritud laul või endakirjutatud muusika.” (Kulno Malva *s.a.*)

Niisugune oli minu esimene erialaõpetaja Viljandis - väga inspireeriv ning hea õpetaja. Temaga oli au õppida terve aasta akordionit.

Samal ajal aga kripeldas ikka miski hinges. Selleks oli mu kodunurgas vedeleval kitarril. Ma ikka võtsin seda kätte samal ajal kui õppisin akordionit. Mida tihedamini ma seda kätte võtsin ning lugusid välja meelitasin, seda rohkem hakkas süvenema armastus just kitarrile vastu. Nii olingi esimese aasta lõpus kindel, et ei soovi enam jätkata akordioniga, vaid just kitarriga. Kevadeks olin harjutanud mõned traditsioonilised lood kitarril ning toimus eraldi sisseastumiseksam, kus oli komisjon kuulamas, kuidas ma mängin ning esitati põhiküsimus: “Miks sa tahad lõpetada akordionimängu ning edasi pühendada oma õpinguid kitarrile?” Mul oli selleks väga selge põhjendus. Nimelt ma ei näinud, et ma oskaksin ennast väljendada akordionil sama sügavalt ning mõtestatult kui kitarril. Oskustega jäädi rahule ning ma sain erilise võimaluse, mida siiani sügavalt hindan. Sain ametlikult pärimusmuusika erialal kitarril õppima hakata. Kolmanda aasta lõpuks olin lisaks pärimuslugude õppimisele kirjutanud ka omaloomingulisi lugusid. Mõned olin salvestanud ning välja lasknud, kuid mõned seisis veel paberil ja olid täielikult valmis esitamiseks. Nii sündiski idee kõik oma lood salvestada ning plaadile kanda. Mõeldud, tehtud! 2018 aasta kevadeks oli mul Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia helistuudios salvestatud 5 enda kirjutatud ning viisistatud lugu, mis said ka kantud CD plaadile. Neid viit lugu ei oleks aga sündinud, kui mul ei oleks olnud õpetajaks minu

lõputöö juhendaja, muusik, õpetaja, mentor Villu Talsi. Võin julgelt öelda, et just tema oli minu inspiratsiooni allikaks viiside välja mõtlemisel. Tema õpetusmeetodid on imelised. Ta teadis täpselt, mida ma vajan, et kirjutada oma muusikat. Temalt õpitud mängimisvõtted olidki minu lugude algatuseks. Peale plaadi valmimist ei jäänud tulemata ka plaadiesitluskontserdid. Kohtade valikud tulid suhteliselt kiiresti ning lihtsalt. Kontserdi kohtadeks valisin Viljandi, Tallinna, Tartu, Kuressaare ning Märjamaa. Kõigepealt rääkisin läbi ning sain kinnitused kohtade suhtes ning siis tuli ka üks väike lisa, mis mind tohutult aitas ning mis pani uskuma, et kõik on võimalik, kui vaid ise tahta ja tegutseda.

Ma sain endale sponsorauto, milleks oli Škoda. Läbirääkimised tegin telefoni teel algul Škoda Tallinn tegevjuhiga, kuid temale ei sobinud see, et õpin Viljandis, aga sponsorlust soovin taotleda läbi Tallinna filiaali. Seetõttu suunas ta mind Viljandi filiaali ning võtsin ühendust Folk Auto OÜ tegevjuhi Priit Simbergiga. Rääkisin temale oma idee, kuidas kontserttuur välja hakkab nägema ning mis kuupäevadel kontserdid on, et nemad saaks mind toetada oma auto väljaandmisega jõudmaks kontsertpaikadesse. Ta oli väga nõus aitama ning nii sündiski koostöö minu ja Viljandis asuva Škoda esindusega.

Kontsertpaikade publik oli hämmastavalt soe ning kaasaelav. Üks meeldejäävamaid oli Tartu, kuna sinna kogunes kõige rohkem silmapaare, nimelt 80. Selleks, et kontsert oleks täiuslik, võtsin ma endaga kaasa ka teised head, andekad ning oskuslikud muusikud, helimehe ning valgustajad. Muusikuteks olid Kõu Kaur, Kristjan Kuusmik, Ardo Kantemus, Henrika Trave, Kaspar Saare ja Egle Pärmik. Helimees oli Rainer-Robert Suun ning valgustajad Henrik Mütt, Arthur Pluutus ning Elerin Tammel. Just tänu neile olid kontserdid just nii head, nagu nad olid. Tunnetasin jälle, kui tähtis on koostöö mitte ainult muusikutega, vaid loevad ka taustajõud. Niisuguse kooslusega sain arvatavasti parima lõpptulemuse. Tagasiside oli ainult positiivne. Siinkohal ei unusta tänamast ei kaasalööjaid ega publikut. Just publiku soe vastuvõtt tekitas mõnusa, vahetu atmosfääri ja ühtsustunde igal kontserdil. Kogemused, mille sain nende kontsertidega on minu muusikuteel hindamatu väärtusega.

2. LÕPUKONTSERDI KONTSEPTSIOON JA ESITATAVAD PALAD

Minu lõpukontserdi eesmärk on teha kokkuvõte minu senisest muusikuteest ja arengust Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias.

Lõpukontserdil kasutan kitarri ja teise väljendusvahendina rahvamuusika vanimat pilli, milleks on inimhää.

Kontserdikava koostamisel arvestasin teadmisega, et pärimusmuusika on tänapäeval saavutanud populaarsuse tänu pärimuslugude sidumisele tänapäeva muusikastiilidega, koguni popmuusikaga. Kui elavat pärimusmuusikat võime tänapäeval kohata vaid üksikutes piirkondades, nagu näiteks Kihnu ja Setumaa, siis kontsertmuusika ehk esitamine publikule, on muutunud üsna tavapäraseks erinevate ansamblite esitustes.

Oma lugude valikul lähtusin lootusest saavutada enda ja publiku vahel rõõmus, humoorikas, mõnus ning vahetu emotsioon. Püüan mitte unustada, et meie rahvamuusika lähtus looduslähedusest ja sellest, et inimene on vaid osa loodusest.

1.1 Kui lauba õhta jõudis

Oma kontserdi esimeseks look valisin loo “Kui lauba õhta jõudis”. Lugu tutvustas mulle esimest korda Villu Talsi ühes eriala tunnis. See lugu jäi kohe kõrva, tekitas hea meeleolu ning ma otsustasin, et õpin selle loo selgeks. Teada ju on, et ennemuiste olid just külapeod kohad, kus noored tutvusid, laulsid, mängisid laulumänge ja niisugune hoogne muusika oli “lauba õhta” jaoks igati sobilik ning meeleolukas.

Lugu on salvestatud Krasnojarski kraisis, Karatusi rajoonis, Ülem-Suetuki külas. 2000. aastal. Loo on üles korjanud A. Korjus, P. Niin, A. Tuisk. Esitajad salvestusel on Konstantin Konstantinov, sünd 1930 ja Miina Trikman (Vill), sünd 1941.

1.2 Suislepa polka

See on instrumentaallugu, mille esitan akustilisel kitarril.

See on täiuslik tantsulugu, hoogne ja tantsule kutsuv.

Salvestatud on pala A. Pulst Riigi Ringhäälingus 1937. aastal. Pärit on lugu Paistu kihelkonnast ning esitajaks on 80 aastane Karl Leesment. Esitamisinstrumendiks on viiul. Mina esitan seda lugu nii, et ma häälestan E bassi F i ning A bassi häälestan G bassiks. Just nii saan lisada värvi ning vürtsi loosse ning tekib ka loogiline seade.

1.3 Valss Matsoni järel

Valisin järgmiseks looks just selle instrumentaalpala, kuna see on samuti tantsulugu, veidi rahulikum kui polka, kuid siiski suhteliselt hoogne valss, mis jätkaks selle kontserdi tantsulist osa. Pillilugu on labajalavalss. Selle loo sain ma Eesti Viiuli lehelt. Eesti Viiul on väga hea leht lugude õppimiseks, kuna seal noodikirjas leidub palju, mida heliarhiivides pole ja lisaks saab illustreerivalt kuulata Krista enda poolt mängitud varianti. Loo esitajaks on Matson, kes ise on Pärnumaalt, Tori kihelkonnast. Salvestajaks on Krista Sildoja ning salvestusaastaks on 2010. Kogujaks Jaan Jürvetson (1880). Mina mängin seda G duuris, mis tähendab seda, et A bassi keeran G noodiks. Lugu kasvab minu esituses ilma bassita ning pärast teist läbimängu lisandub ka bassi saade.

1.4 Ma käin üles ma käin alla

Edasi jätkan kontserti vokaal - instrumentaal looga, mis kannab pealkirja "Ma käin üles ma käin alla". Pealkiri oli minu jaoks intrigeeriv. Tegelikult näitab see pealkiri kogu elukäiku, kus headele aegadele võivad järgneda ka raskemad perioodid, aga sellevõrra need head perioodid eredamalt välja paistavadki. Seda lugu tutvustas mulle samuti minu õpetaja Villu Talsi. Kuulates jäin ma koheselt nii viisi kui esituse lummusesse. Tegemist on ringmängulauluga. Lugu ise räägib armastuse otsimisest ja leidmisest. Nii nagu ennemuiste, nii arvatavasti ka tänapäeval leiavad noored sageli teineteist tantsu ja laulumuusika saatel.

1.5 Vormsi leik

Järgmise loo korjasin ma üles 2016. aastal Eesti ETNO laagrist. Seda kuulsin lugude juhendaja esituses ning see oli ka aasta, mil olin just vahetamas oma erialapilli akordionit kitarrri vastu Viljandi Kultuuriakadeemias. Mäletan, mul oli ikka tükk tegemist, et see lugu endale selgeks saada. Esitasime seda ka Eesti ETNO- ga kambakesi Viljandi Folgil. Peale esitamist tuli minul ja ka praegu pärimusmuusika erialal õppival Regina Männil seda ka väiksema koosseisuga esitada, et taskuraha teenida. Loo esitamine jäi tol ajal konarlikuks. Nüüdseks võin öelda, et suudan seda lugu vigadeta esitada. Kasutan selles loos langevat bassi, mis on ühtlasi ka saateks. Lugu alustan ja lõpetan instrumentaalselt ilma saateta.

1.6 Kui mina alles, umpa-umpa

Nüüd tuleb esitusele viimane lugu traditsioonilisest pärimusmuusikast. Nimelt Siberi eestlaste laul. Lugu kannab pealkirja “Kui mina alles, umpa-umpa”. Ehkki lugu on sisse lauldud mitmekesi ja saadet tehtud rohkem kui ühe muusikainstrumendiga, arvasin, et seda lugu sobib esitada ka üksi kitarrri saatel. Lugu meeldis mulle oma humoorika sisu poolest. Ja sain tuua ka paralleele enda elust. Minulgi on noorem õde, kes arvatavasti võis vahel olla üsna tüütult ausameelne ja jutukas.

Originaalis esitavad lugu Pauliine Frei, Linda Grigošina, Ilda Holland, Aine Kislova ning Wlfriede Paukson. Bajaanil Valeeri Talvik ning mandoliinil Juri Netsel. Salvestatud 1997. aastal.

1.7 Killuke kevadet

Kontsert jätkub minu enda kirjutatud lugudega. Lugu, mille esitan eelviimasena, on pealkirjaga “Killuke kevadet”. See kannab endas sõnumit kevade mahedast kulgemisest ja pakub positiivseid noote tuleva osas. Lugu räägib üleminekust veidi väsinud ja hallist perioodist värskesse ja rohelistesse kevadesse, mis toob endaga elurõõmu ning tegutsemistahte. Pala kujutab seda, kuidas kevadel toimub ärkamine nii looduses kui ka inimeses endas ning kuidas inimene loodusega sümbioosis õide puhkeb. Kevade lahutamatu osa on linnud ja hakkasin huvi tundma nii meie paiga- kui ka rändlindude vastu. Meie folklooris on tähtis osa lindudel, nendega seostub hinge kujutelm, põimub muistne ohvritoomise komme, kristliku heategevuse ja loodushoiu idee. (Kalmre, E. 1999 lk 136).

Uurisin mõningate lindude erisugust käitumist ja põimisin need teadmised oma laulu sõnadesse. Loo algusaeg langeb ühte ilusasse veebruarikuu päeva, mil üle pika aja tuli nagu eikusagilt välja päike, mida polnud juba mõnda aega näha olnud. Päike tõi kaasa nii palju kevadisi emotsioone, et pidin need kõik viisistama ning paberile kirja panema. Lugu ongi kevadest tuleneva motivatsiooni- ning loomepuhangu vili.

1.8 Hetked

Viimaseks looks valisin enda loo, mis kannab pealkirja “Hetked”. See lugu räägib sellest, kuidas inimene võiks ja peaks nautima maapealseid hetki ning mõistma, et kõik ei ole tegelikult üldse nii halvasti, kui vahel endale ette kujutatakse. Puhtfilosoofilises mõttes koosnebki kogu elu hetkedest.

Loo kirjutasin 2018. aasta kevadel ja see oli justkui abimeheks, kui koolis läks üleliia raskeks.

2. TÖÖD JA TEGEMISED KONTSERDIKS VALMISTUMISEL

Kontserdi ettevalmistamisel oli kõigepealt vaja kokku panna kava, leida kaasmuusikud, teha proove ning leida helindaja ja valgustaja. Teada oli, et kontserdil peavad kõlama lood pärimusmuusikast ja lisaks kaks minu enda kirjutatud lugu. Otsisin pärimusmuusikast nii instrumentaal- kui vokaallugusid. Lugude valiku tegin enda seni õpitud lugude nimekirjast lähtuvalt ning sealt ei puudu ka uut materjali, mida polnud eelnevalt veel õppinud ega ka esitanud. Enda lugudest võtsin kavva oma kaks viimati kirjutatud lugu. Instrumendiks soololugudel on kitarr, kuid ansambelis löövad kaasa klahvpill, elektrikitarr, bass ning trummid. Omaette pähkel oli lugude järjekorra välja mõtlemine, et kontsert oleks sujuv ning loogiliselt lahendatud. Proovides oli kõige tähtsam harjutada koosmängu ning seadet loole “Killuke kevadet” mõtlesime bändiga välja seade kohapeal. Lugu “Hetked” oli juba varasemalt Ardo Kantemuse poolt arranžeeritud ning see jäigi. Ardoga olen ma ka varem koos musitseerinud, näiteks oma plaadiesitluskontserdil ning ka meie ühise ansambli “Kuuvarjutajatega”. Lugude esitamisel kasutan ka võimendust. Selles aitab mind meie oma kooli helitehnoloogi eriala lõpetav üliõpilane Margus Traumann.

2.1 Proovide läbiviimine

Et olla kindel oma repertuaari valikus, mängisin ning kuulasin läbi kõik palad, mis olid lõpukontserdil esitada. Jäin oma valikuga rahule. Seejärel hakkasin läbi rääkima muusikutega, keda soovisin kaasata oma kontserdile. Tutvustasin neile minu poolt valitud lugusid ja jagasin neile muusikafailid harjutamiseks. Proove hakkasin läbi viima suhteliselt varakult, nimelt alates 18. aprillist, et ei tekiks mittejõudmise tunnet. Kõige keerulisemaks osutus ühise aja leidmine, kuid õnneks jõudsid kõik ilusasti igasse proovi. Seetõttu võib julgelt öelda, et kõikides proovides olid kohal kõik bändi liikmed. Proove tegime Viljandi Kultuuriakadeemia muusikamaja ansambliklassis alati läbi võimu. Selleks lülitasin sisse PA, ühendasime vajalikud kaablid ning sättisime paika nivood. Proove tehes lasin ka ansambli liikmetel salvestada valmis arranžeeritud lood, et oleks hea kodus harjutada ning meelde tuletada. Koos töötades, paremaid lahendusi otsides,

sujusid proovid tõiselt ja edukalt. Tuli ka ette muudatusi arranžeringus. Algselt oli plaan, et loos “Hetked” toimub modulatsioon, aga kuna ma arvasin, et see ikka ei sobi sinna, siis jätsime selle ära.

2.2 Facebooki *eventi* tegemine ning jagamine

Nagu tänapäeval kombeks, siis iga üritus, mida korraldada, ei jõua muidu kuhugi kui seda pole kajastatud interneti avarustes või Facebookis. Seepärast tegin ka mina *eventi*. *Event* on mõeldud selleks, et sõbrad, sugulased ning tuttavad teaksid minu tulevase diplomikontserdi olemusest ning oskaksid leida juhised, kuidas, kus või millal see aset leiab.

2.3 Valgustus ja helindamine

Kuna kontsert toimub Viljandi Pärimusmuusika väikeses saalis, siis on õigel helitugevusel ja miximisel piisavalt suur tähtsus, et lood kõlaksid hästi. Selleks olen ma täielikult usaldanud töö Margus Traumannile. Valgustajaks on Siim Reispass.

KOKKUVÕTE

Minu loovpraktilise lõputöö kirjalikus osas andsin ülevaate oma lõpukontserdi “Ma käin üles ma käin alla” kontseptsioonist ja repertuaarist.

Lõputöö eesmärgiks oli tutvustada minu senist muusikuteed, minu õpinguaastaid Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias.

Kirjaliku töö esimeses osas tutvustasin enda jõudmist muusika juurde, jõudmist pärimusmuusika juurde ja sealt juba Viljandi Kulutuuriakadeemia pärimusmuusika tudengiks saamiseni. Lisaks veel koostööprojektist Viljandi Škoda esindusega.

Loovpraktilise lõputöö teine osa oli pühendatud lõpukontserdi kontseptsioonile ja repertuaarile, lugude valikule ja nende kirjeldamisele. Tõin välja ka inimesed, kellega koos kontserdikava esitan.

Siinkohal tahan veelkord tänada oma juhendajat Villu Talsit, kõiki erialaõpetajaid, kelleks olid Andre Maaker, Kulno Malva ja Villu Talsi. Samamoodi kuulub minu tänu kõigile õppejõududele, kes andsid mulle teadmisi pärimusmuusikast, selle esitamisest ja tähtsusest meie kultuuriloos.

KASUTATUD KIRJANDUS JA ALLIKAD

Nieminen, R. 2017. The Bowed Lyre Jouhikko. Hämeen Kirjapino Oy.

Kalmre, E. 1999. Kuuldust-nähtust. Tartu. Eesti Kirjandusmuuseum.

Kuresoo, R., Relve, H., Rohtmets, I. 2005. Eesti elusloodus. Tallinn. Varrak.

Kulno Malva, s.a. Kulno Malva. <https://kulnomalva.eu/>, (15.05.2019)

Eesti Etno. s.a. Viljandi Folk. <https://www.viljandifolk.ee/festivalist/saa-osa/etno>, (15.05.2019).

LISA 1.

Diplomikontserdi kava

Jrk. Nr.	Pealkiri	Viited	Koosseis
1	Kui lauba õhta jõudis	ERA, CD 437 (29) < Krasnojarski krai, Karatusi raj, Ülem-Suetuki k – A. Korjus, P. Niin, A. Tuisk 2000 < Konstantin Konstantinov, snd 1930; Miina Trikman (Vill), snd 1941.	Kitarr, vokaal
2	Suislepa polka	ERA, Pl 63 B3 < Paistu khk, Tuhalaane v – H. Tampere, A. Pulst Riigi Ringhäälingus 1937. A < Karl Leesment, 80 a.	Kitarr
3	Valss Matsoni järele	Pärnumaa, Tori khk, J. Jürvetson 1880 < Matson.	Kitarr
4	Ma käin üles ma käin alla	EÜS II 913 (66) < Reigi khk., Kõrgessaare v., Kõpu k. - P. Süda & G. Lauri < Gustaw Lauri, 25 a. (1905) H II 56, 53 (11) < Laiuse khk. - J. Remmelg(1895)	Kitarr, vokaal
5	Vormsi leik	SLS 95.1, Andersson, O. (1903-1904)	Kitarr
6	Kui mina alles, umpa-umpa	ERA, CD 4 (6) < Omski obl, Azovo raj, Tsvetnopolje k – A. Korb 1997 < Pauliine Frei (Peet), snd 1932; Linda Grigošina (Püks), snd 1923; Ilda Holland (Ale), snd 1939; Aine Kislova (Kuzmina), snd 1937; Elfriede Paukson (Suursoo),	Kitarr, vokaal

		snd 1927; Valeeri Talvik; Juri Netsel.	
7	Killuke kevadet	Kirjutanud, viisistanud Silver Jusilo	Kitarr, klahvpill, elektrikitarr, trummid, bass
8	Hetked	Kirjutanud, viisistanud Silver Jusilo	Kitarr, klahvpill, elektrikitarr, trummid, bass

LISA 2.

Facebooki event

MAI
24

Silver Jusilo diplomikontsert "Ma käin üles
ma käin alla"

Avalik · Korraldaja Silver Jusilo ja Viljandi Pärimusmuusika
Ait

✓ Osalen ▼

➦ Jaga ▼ ...

🕒

Reede, 24. mai 2019 18:00 – 18:30
Järgmisel nädalal · 6–18°C Osaliselt pilves

📍

Viljandi Pärimusmuusika Ait
Tasuja pst 6, Viljandi

Näita kaarti

Üksikasjad

Tere!

Olen lõpetamas oma kooliteed Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias, kus erialaks on pärimusmuusika ning viimased kolm aastat on põhipilliks olnud kitarr.

Selle puhul on tulemas ka diplomikontsert, mille pikkuseks on mõnus pool tunnikest. Selle poole tunni sisse valisin lugusid enda sisetunde järgi. Lugusid esitan instrumentaalselt kui ka lauldes.

Kõik lood on elust enesest ja see oligi üheks otsustavaks valikuks lugude valimisel.

Minuga koos laval on ka järgmised muusikud

Ardo Kantemus - klaver
Johannes Eriste - trummid
Raili Lilleorg - bass
Marcus Tuul - elektrikitarr

Tule ning veeda festivali viimane kontsert minuga!

PS! TASUTA!

Näita vähem ▲

Muusika

LISA 3.

Lugude sõnad ja noodistused

1. Kui lauba õhta jõudis

.,: Kui lauba(‘ga) õhta jõudis
ja raha mul ei olnud,
mõtlesin, läen vargile. .,:

.,: M(in)a võtsin väheti napsu
ja pistsin võtmed tasku,
sõitsin^e südalinnasse. .,:

.,: See linn oli vait ja vaga,
ei mina aimand seda,
tunni pial oli kardavoi. .,:

.,: Kui sakste tuppa jõudsin^{*}
ja kulda tasku pistsin,
Liisa köögis köhatas. .,:

.,: S(in)a kuule, kallid Liisa,
ära tõsta kisa,
ega mina sind ei tülita. .,:

.,: Me Liisaga ühes^e voodis
naa kui paradiisis^{*},
sain mina armu maitseda. .,:

^{*} kui saksa tuppa jõudsin

^{*} nii kui paradiisis

ERA, CD 437 (29) « Krasnojarski krai, Karatusi raj, Ülem-Suetuki k – A. Korjus, P. Niin, A. Tuisk 2000 « Konstantin Konstantinov, snd 1930; Miina Trikman (Vil), snd 1941.

2. Suislepa polka

www.folk.ee/noodikogu

Suislepa polka

Karl Leesment
(viilul)
Paistu

ERA, Pl 63 B3 < Paistu khk, Tuhalaane v – H. Tampere, A. Pulst Riigi Ringhäälingus 1937. a < Karl Leesment, 80 a. Noodistanud Cätlin Mägi (2018)

3. Valss Matsoni järele

4. Ma käin üles ma käin alla

EÜS II 913 (66) ✕

» Näita toimetatud versiooni

EÜS II 913 (66) < Reigi khk., Kõrgessaare v.,
Kõpu k. - P. Süda & G. Lauri < Gustaw Lauri,
25 a. (1905)
ringmängulaul

Ma käin üles, ma käin alla.

Mängija käib ringis edasi-tagasi.

Ma käin üles, ma käin alla
Kuni leian armukest

võtab ringist

Tule, tule sa mu oma
Kõige armsam armuke!

Palub kätt.-

Luba oma lumivalget
Kätt mull' armust anda

Parema käega

Selle käega tõutan Sulle
Põhjatumat armastust

5. Vormsi leik

53.

Andersson, O. 1903-1904, SLS 95.1

6. Kui mina alles, umpa-umpa

Kui mina alles, umpa-umpa,
noor viel olin, umpa-umpa,
tuli mulle piibuhimu, umpa-umpa-aa.
.: Piibu tegin kasetohust, umpa-umpa-aa,
tubakakott sai lambanahast, umpa-umpa-aa. .:.

Siis me läksime, umpa-umpa,
kahekesi umpa-umpa,
veike õde kõige järel, umpa-umpa-aa.
.: Sinna naabri aia taha, umpa-umpa-aa,
istusime meie maha, umpa-umpa-aa. .:.

Murumättal, umpa-umpa,
sammalt katkus, umpa-umpa,
väike õde kõike jälgis, umpa-umpa-aa.
.: O(i)h kui tore näha oli*, umpa-umpa-aa,
kuidas suitsu välja tuli, umpa-umpa-aa. .:.

Veike õde, umpa-umpa,
nagu sõge, umpa-umpa,
tuhatjalga kodu jooksis, umpa-umpa-aa:
.: "Armas ema, kas sa tiad, umpa-umpa-aa,
meie Juku piipu viab, umpa-umpa-aa." .:.

Piip siis Jukul, umpa-umpa,
ära võeti, umpa-umpa,
raiepaku piale panti, umpa-umpa-aa.
.: Juku silmist jooksis vesi, umpa-umpa-aa,
kui see kirves piipu peksis, umpa-umpa-aa. .:.

Naabri Neti, umpa-umpa,
kena neiu, umpa-umpa,
tegi mulle uue koti, umpa-umpa-aa.
.: Oh kui ilusad tutid-lutid, umpa-umpa-aa,
selle eest ma suudlen Netit, umpa-umpa-aa. .:.

* oih kui kena näha oli

ERA, CD 4 (6) < Omski obl, Azovo raj, Tsvetnopolje k – A. Korb 1997 < Pauliine Frei (Peet), snd 1932; Linda Grigošina (Püks), snd 1923; Ilda Holland (Ale), snd 1939; Aine Kislava (Kuzmina), snd 1937; Elfriede Paukson (Suursoo), snd 1927; Valeeri Talvik; Juri Netsel.

7. Killuke kevadet

kas tõesti nii et lumi sulamas
suu jälle kõrvuni mu ees
kas jääbki nii või tuleb külma veel
küsib pääsuke kes teel

kui kurblik meel või hale on tuju
ja väsinud sammud mind saadavad koju

kui kõigest nüüd läind on säde ja tahe
nagu koolis ma käiks ja saanud ma kahe

kevadehõng on see
mis tuju rõõmsaks teeb
allikas vesi nüüd keeb
see hinge puhtaks teeb

nii juhtuski et lumi suland on
rohi põlvini mu ees
nüüd ongi nii mu vammus tuppa jäi
päike soojendab mind eest

nüüd linde mis kuulen ei ole vaid tuvid
kuldnokk kägu nüüd nemadki tulid

oot kägu ei vaevu ju tegema pesa
oh punarind rästas nüüd noomivad teda

kevadehõng on see
mis tuju rõõmsaks teeb
allikas vesi nüüd keeb
see hinge puhtaks teeb

8. Hetked

pole siia ilma sa sündind vaid et nutta loota
emalt saadud silmadest see maailm lai kus tunda naerda
sõnu ütle välja mis tunned vaid pole mõtet neid hoida
sõber näe su kõrval tal puudub pai teda paita toeta

naudi hetki milles elad
ära end nüüd piina
koge retki milles kehad
sind kaugustesse viivad

kadund aegadesse ära mata end
neid hinda liigu edasi
kui hetkel tundub raske siis usun sind
jalge all sul varsti kindel pind

naudi hetki milles elad
ära end nüüd piina
koge retki milles kehad
sind kaugustesse viivad

SUMMARY

In the written part of my creative-practical thesis I give an overview of the conception and repertoire of my diploma concert „Ma käin üles ma käin alla“.

The aim of my thesis is to present my path as a musician so far and my student years in University of Tartu Viljandi Culture Academy.

In the first part I write about my path to music, from there to traditional music and how I then became a student in University of Tartu Viljandi Culture Academy and also about the collaboration with Viljandi Škoda agency.

Second part of this thesis is about the concept and repertoire of my diploma concert, and describing the choice of songs. I also mentioned the people with who I presented the program.

Finally, I would like to thank my supervisor Villu Talsi, my teachers Andre Maaker, Kulno Malva and Villu Talsi and all the professors from who I gained knowledge about traditional music and it's importance in our culture.

LIHTLITSENTS

Lihthitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, **SILVER JUSILO** (sünnikuupäev: 07.12.1995)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “**Ma käin üles ma käin alla**”, mille juhendaja on **VILLU TALSI**,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Silver Jusilo
17.07.2019